EJERLAUGET ROMERHUSENE HELSINGØR

RomerNyt 23

februar 2005

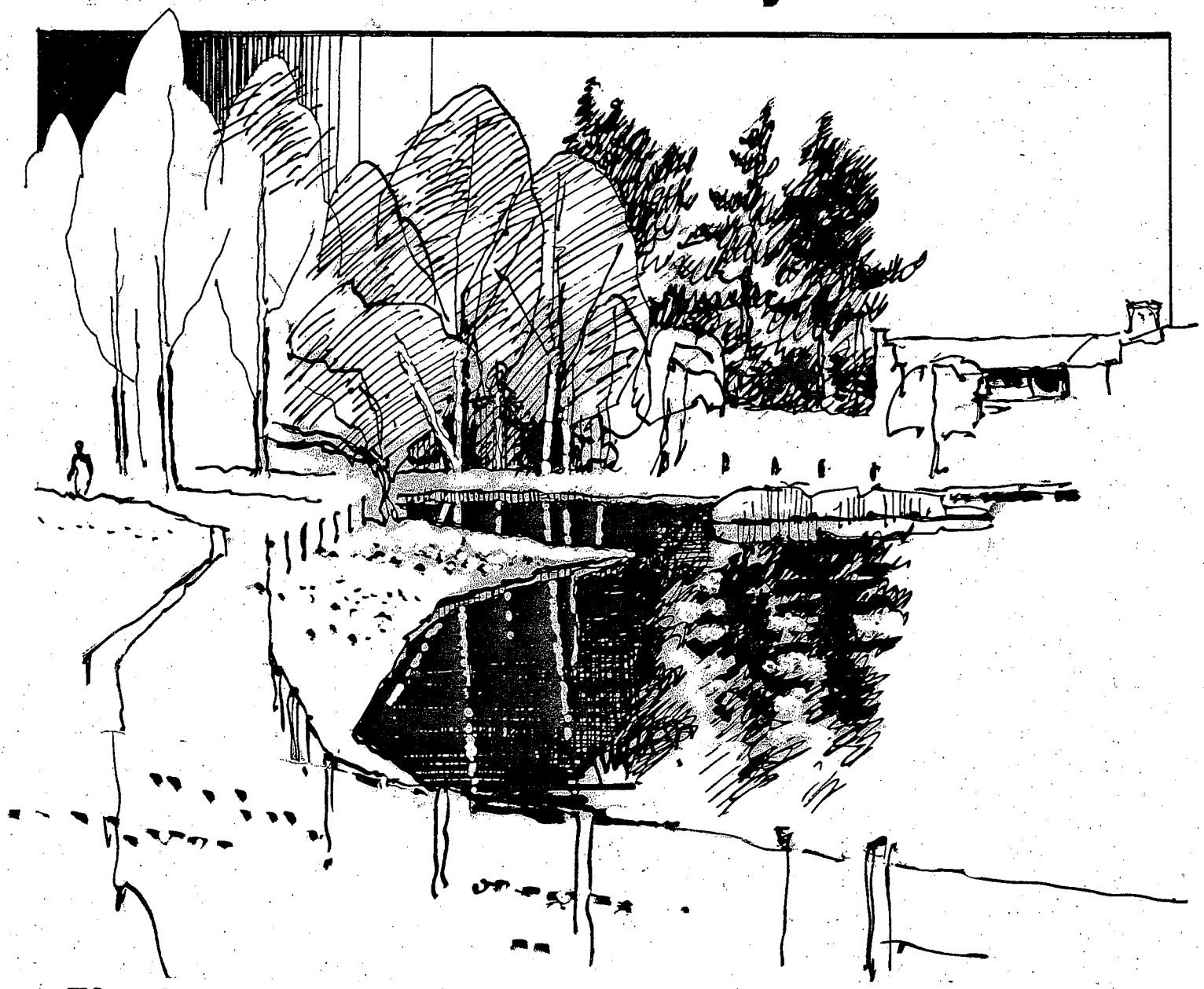

Efter STORMEN

Stormen den 8. jan. var hård ved vores træer.

Umiddelbart væltede 10 træer - heldigvis uden at ramme personer og uden at forårsage nævneværdig skade.

Ved den påfølgende besigtigelse kunne konstateres, at mindst lige så mange træer havde lidt skade på roden, - de havde løftet sig ved at svaje i vinden.

Disse træer har vi efterfølgende været nødt til at fælde, dels pga. faren for styrt under førstkommende storm, og dels fordi svækkede fyr ikke kan modstå de stedseværende angreb af Fyrrens Marvborebille.

Til dato har vi alt i alt mistet 23 træer som følge af stormen (18 fyr og 5 birk), og desuden skal den kommende tid vise om yderligere nogle træer vil mistrives som følge af skade under stormen.

På baggrund af dette alvorlige tab, vil der ikke blive indkaldt ønsker om fældninger i forbindelse med forårets arbejdsweekend.

Nu gælder det om at få genplantet.

DgU/pkm

ERIK SKOV .....

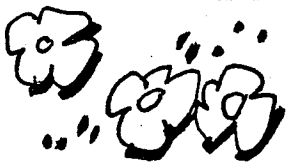

Den sidste søndag i november 2004 døde Erik Skov efter en forfærdelig sygdom, som han i lang tid holdt stangen med ukuelig livsvilje og i flere omgange mente at have overvundet.

Det er en herlig romer vi her har mistet.

I Ejerlaugets bestyrelsen og som formand 1997-98 ydede han en stor indsats i så vanskelige anliggender som etablering af bebyggelsens antennesystem og renoveringen af den fælles belysning.

Det var desuden i Eriks formandstid petanquebanen på Havremarken blev projekteret og udført efter generalforsamlingsbeslutning og tilladelse fra fredningsmyndighederne.

Erik Skov var en enestående forhandler, underspillet men vedholdende og med herlig slagfærdighed skabte han fælles forståelse i selv de vanskeligste sager. Som ordstyrer for adskillige generalforsamlinger har han med sine lune bemærkninger stået for den gode stemning samtidig med at nødvendige beslutniger blev truffet, - f.eks. husker undertegnede en diskussion om træers størrelse hvor jeg kom for skade at omtale nogle STORE egetræer, som i sin tid var lagt i jorden som agern, - og så faldt Eriks replik: "men det var rigtigt nok nogle STORE agern!" -

I tidens løb har det mange gange været godt at hente råd og vejledning hos Erik, - men vel at mærke 'hente', for Erik blandede sig ikke uopfordret. Til gengæld var Eriks råd præget af indsigt og engagement, når man henvendte sig.

En vældig kontaktflade havde Erik gennem Helsingørs skolevæsen og et vidt forgrenet netværk udenfor vores bebyggelse. - Adskillige romere kendte ham både som nabo og i flere af disse sammenhænge,og over alt omtales Erik med respekt.

Det var et privilegium at kende Erik.

Romerne glædede sig over at se Erik på arbejdsweekenden i oktober, hvor han deltog både i arbejdet og frokosten, og hvor han lignede sig selv omend i en slankere og ligefrem forynget udgave. For de fleste blev det alligevel sidste gang.

Erik blev begravet fredag den 3. december. Han blev 58 år.

/JJ

Refleksioner efter JULEMØDET

Nedenstående overvejelser er affødt af Julemødets diskussion om 'vildskaben'. Se detaljeret notat/referat af mødet på de følgende sider

DgU oplever, at der er almindelig forståelse for den kraftige udtynding, som har fundet sted i områdets træbevoksning, og at udtynding og fornyelse skal/bør fortsætte.

Genplantning er et problem før gamle træer er fældet, men DgU vil fortsat gøre hvad der er muligt for at få de nye generationer i gang.

Et særligt problem ligger i at unge træer ikke syner af ret meget i forhold til dem der fældes, og det er DgUs opfattelse at meget af kritikken hænger sammen med dette forhold. -

En trøst er det dog at naturen uafladeligt retter sig til efter hver ny fældning/beskæring. Selv stærkt udtyndede områder som rampen og skoven ved magasinet er eksempler herpå.

DgU er fortsat af den opfattelse at birk mellem fyr og foran gårdhaver skal holdes unge/lave ved jævnlig udskiftning, medens birk på særlige steder gerne må udvikle sig.

Opdeling af tagrør i flere grupper end pt. er næppe mulig, og den tætte beskæring af grupperne har været nødvendig for at undgå spredning. - DgU vil overveje slåning i juni for at begrænse spredningen, og kombinere med vinterslåning for at forny det bestående.

DgU oplever at græsslåningskonceptet fungerer tilfredstillende. Variationen af blomster er igen på vej, nælder og tidsler er på retur. Skvalderkål bør forfølges, men hvem skal gøre det?.

Mere 'vilkårlighed' indføres! - For eksempel bør overvejes: roser, hindbær oa. på udvalgte steder.

Justeringer som følge af disse refleksioner ligger langt hen ad vejen ligge indenfor rammerne af den gældende Grønne Plan som løbende kræver tolkning og tilpasning efter naturens luner. Hvis ønskede indgreb ikke har hjemmel i DgP, kan planen eventuelt ændres efter reglementeret demokratisk beslutning.

PkM/JJ

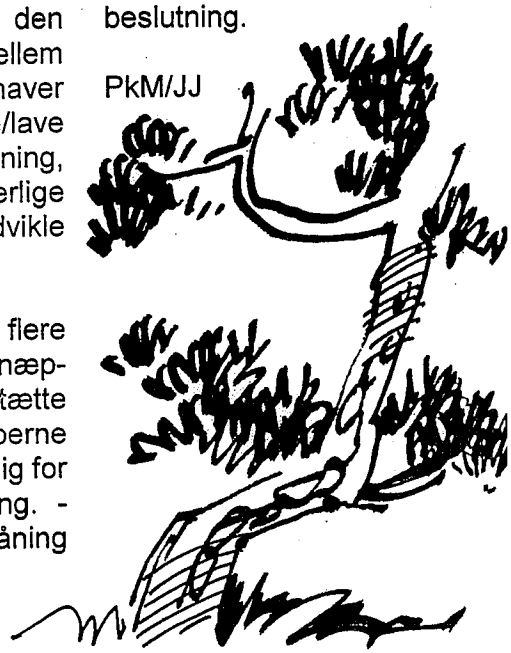

JULEMØDE om SIKRING af 'VILDSKABEN' .....

Det er efterhånden sædvane, at Julemødet forener behageligt samvær med diskussion af et aktuelt emne. I år var anledningen kritik af 'den grønne pleje' og frygten for at Romerhusenes område kommer til at ligne en park. Oplægget til diskussionen var omdelt forud og fremgår desuden af RomerNyt-22. Nærværende notat/referat er disponeret i overensstemmelse med dette oplæg.

1) Park - jungle eller?
Morten indledte med en orientering om at beplantningen har udviklet sig således at radikale indgreb har været nødvendige. Disse er nu foretaget i overensstemmelse med Den grønne Plan, og kritikken er en reaktion herpå. Morten refererede i den forbindelse til Hans Olesens udsag: "Vi ønsker ikke en park med solitært stående træer i en frise ret plæne .."
Kommentarer: -
Hans O: Det er klart, at ældre træ betyder større træer, og det er nødvendigt med større afstand mellem dem, - men her er blevet for pænt selv om alt er i overensstemmelse med Den grønne Plan. Der er for meget 'plæne' og der er ingen skjulesteder. Der må være områder, hvor vi kan gemme os. -
Ørn V: Her var bart i begyndelsen, men her blev godt undervejs. I en periode var bakken gul af mælkebøtter og med tiden voksede træerne op. Siden er der fældet og der må gerne fældes mere. Nu er her for pænt! Tjørnene i Dalen er manicureret, og græs og ukrudt bliver slået for tit og for tæt. -
Birthe og Peder KA:
Børn har ikke legemuligheder i dag som tidligere men nyplantningen i Vestskoven & i hjørnet af Østskoven er på vej. Det vil give nogle legemuligheder. -

2)Den landskabelige ide
- Morten refererede Helge Hjertholm for Utzons ide med landskabet omkring og i bebyggelsen og nævnte inspirationen fra Hornbæk Plantage.
Kommentar: Trygve N. huskede sine drengeårs oplevelse af hjørnet CP-/Kingosvej som ren magi med en duft og stemning af et stykke natur i byen: Hjørnet har stadig duften og stemningen, og så bliver der mere friseret hen ad de to veje. Det er fint.

3) Huse i landskabet -
Ideen er, at beplantningen skal uderstøtte husenes placering i landskabet. Morten refererede desuden KVLs anbefaling: at føre græsset ind til husene og holde træer og buske fri af jorden som selvstændige former enkeltvis eller i mindre grupper. - Det er nu gjort, og synsindtrykket er ændret i forhold til den vilde begroning hidtil.
Kommentarer: Hans O: Det er en god ide at holde hushjørnerne fri af beplantningen, men der bør også være plads til lave buske (roser m.m.) foran murene, og det ureglementerede bør findes - Ørn V: Der bliver slået for langt ind under bevoksningen, og derfor findes ikke længere gule hindbær bag CP19.

4) Holdninger -
Morten: Individuelle ønsker vedrører stort set kun området lige omkring eget hus, og helheden overlades til DgU. Samtidig er der forskellige holdninger til nærmiljøet, - nogle skærmer sig og andre lukker op. Husenes nærområder passes meget forskelligt
Kommentar(er): Hans O. finder det naturligt at DgU træffer beslutning, når beboerønsker ikke stemmer overens. -
Morten: Individuelle tiltag og individuel pleje af nærmiljøet omkring det enkelte hus giver en variation som Fredensborg mangler, men variationen må ikke tage overhånd. - Derefter rejstes en vis kritik af DgUs forvaltning af beboerønsker og indsigelser forud forde enkelte arbejdsweekender. - Kritikken blev imødegået af JJ. under de afsluttende bemærkninger med en oplysning om at 'han har ikke i nogen anden sammenhæng igennem sit langé liv oplevet mere grundig information og debat end den DgU praktiserer i forbindelse med arbejdsweekenderne'.

5) Fældning & nyplant
Morten refererede HansO for:'Det er let at fælde et træ - og 40 års vækst er væk ..' - og han spurgte polemisk: Hvad med at fælde hvert 20ende år og skaffe lys og åbenhed? - Hvor er balancepunktet mellem ønsker om fældning og bevaring af det vilde?
Kommentarer: - Pia FC oplever at 'træerne fylder meget i rummet' og hun udtalte bekymring for de store ege. -
ØrnV: Problemet er ikke fældninger, men at der fældes for hurtigt i forhold til genplantningen. Desuden er der i mange år slet ikke genplantet. -
Hans O: Der skal naturligvis fældes, men der bør plantes inden og ikke først dagen efter fældningen. Selv de store ege må vi på et tidspunkt fælde, men der skal nyplantes forinden. - Poul TT var ikke bekymret for fældninger sådan som han har oplevet dem her, 'det overlever naturen sagtens og Utzon har vel næppe kunnet se 30 år frem'. Han fandt desuden at 'lyset er det helt specielle for området'. - Kim P fandt det svært at fælde de store fyrretræer foran KV95-99, men nyt kan ikke gro før det er sket. - Poul TT foreslog at lade Kims fyrretræer stå så længe de ikke er et problem. - Flere udtalte forståelse for at det er vanskeligt at gribe ind i

en bevoksning af jævnaldrende træer og stemningen var umiddelbart positiv overfor DgUs synspunkt om en hurtigere udskiftning af ikkeblivende træer. Trygve N fandt dog en rullende udskiftning pr 20 år for stiv, idet 'et træ kan have stor skulpturel værdi'. -Pia TC ønskede at kende skovfyrs krav til plads og Clemme oplyste, at det afhænger af om man vil have høj vækst, tæt vækst eller solitære træer. -
Inge W. beklagede at billygter på Gurrevej ses gennem Østskoven, - og Clemme beskrev strategien for den gennemførte nyplantning på stedet og vedgik at der måske burde have været anvendt el som ammetræ.

6)Hvad har birkengjort? *Vi har alle vores favoritter, - hvor meget birk skal vi have?*
Kommentarer: Peter H. fremførte kritik af fældning på rampen af smukke birk i stedet for miserable fyr, og han fandt 'stævning' af træerne forkert. - Morten oplyste at birken var til skade for fyrren de pågældende steder, og at birkens rolle blandt andre træer er lyse op men være lille, så den ikke skader. - Peter H. refererer Utzon for at ønske en gruppe birk foran rampens lille tværvej. -Hans O. fremførte synspunkt om skiftende udvalgs forskellige meninger. Som eks. nævnte han at en nyplantning bag HD3 blev fjernet af det nuværende udvalg selv om den var forberedelse til fældning af en stor birk på stedet. -

7) Søen - *Vildskaben gælder også Søen. Indtil 1999 levede romerne med at tagrør stort set skjulte Søen, - i dag ønsker man stort set tagrør væk overalt. - Skal rørsangeren bestemme grænsen for indgreb? - Hvad med iris på søbredden?*
Kommentarer: Ørn V: Godt at tagrørene er reduceret så man kan se søen. - Hans O. fandt den praktiserede beskæring af tagrørsgrupperne 'kunstig'. -PeterH. anbefaler at holde tagrør nede ved 2 slåninger og at sætte en gruppe på søens sydside. - Trygve N: Tagrør i adskilte grupper giver forskellige kig & 'oplevelse af flere søer'. - Bente S. finder 'området' for friseret og savner mere bevoksning omkring søen, - og Anne Marie P foreslår elletræer. -
BirgitJ & ØrnV. huskede at der tidligere var ellekrat og pil syd for søen, men træerne trak for meget vand fra søen. - Clemme erindrede biolog Erling Krabbes formaning om at sikre lysindfald til søen bl.a. ved at holde bevoksningen nede langs sydsiden. - Peter H. fandt at udskiftningen af søhegnet var en stor og uafsluttet opgave, som var iværksat på forkert års tid, således at hegnet var sårbart her i vinterhalvåret.

8) Græsslåning - *Slåningen som den praktiseres nu ser ud til at have haft gavnlig indflydelse på vegetationen, - der er områder med fin blanding af blomster og forskellige græsser. - Gør vi det optimale: Hvad med skærmplanter? - Hvad med nælder og skvalderkål?*
Kommentarer: Birte B: Skærmplanterne indvarsler sommeren og det gør ondt at de slås, men senere kommer skvalderkålenes skærme og de bør slås. - Kim P: I Lunken har slåkonceptet virket godt, nu er der kun få tidsler og nælder. - Hans O opfordrede til at skelne mellem ønskede og uønskede planter. - Morten: Vilkårene er, at områder med forskellig jordbund stiller forskellige krav til pleje. Terminer for slåning søges afstemt herefter, men i praksis må slåning ske i én proces.

9) Passer vi arealet for godt? - *Vi har bestræbt os på at holde en stil i 45 år, og gør det fortsat således som det er beskrevet i DgPlan, - men udvikler plejen sig alligevel i en anden retning end vi havde forestillet os, eller har vi fået et andet syn på sagerne? - DgPlan kan ændres!*
Ingen egentlig kommentarer fordi tiden for debatten løb ud, men spørgsmålet er vel egtl. besvaret med flere af de foregående udsagn om (lidt) mere vilkårlighed og (lidt) mindre stram pasning.

Andre bemærkninger og afrunding:
Lise L. efterlyste dokumentation vedrørende den fortid som flere havde henvist til under debatten. Umiddelbart blev der henvist til (nogle) billeder på Romerhusenes hjemmeside og den nye Utzon-bog, men en mere systematisk dokumentation bør nok overvejes. -JørgenJ. takkede for debatten, hvis mange væsentlige synspunkter bliver refereret i Romer-Nyt-23. En særlig tak rettede han til de senest tilflyttede romere for gode indlæg fra 'nogen, der havde set på bebyggelsen med friske øjne'.

Derefter overgik mødet til en festlig servering.

SENESTE NYT om VINDUER .....

Fredningsmyndighederne ønsker stop for termoruder i romerhusenes vinduespartier. Det skrev vi om i RomerNyt-22. Den 16.11.04 blev der holdt møde om sagen og i december efterlyste vi frivillige til medvirken i et par forsøg med hængsling af de koblede rammer for at gøre vinduespudsningen mere sikker. Et resumé gives her sammen med status for sagen lige nu.

Sædvane hidtil
I forbindelse med fredningen meddelte fredningsmyndighedeni1988 (dengang Planstyrelsen) ".. at formålet med fredningen af Romerhusene hverken er at føre bebyggelsen tilbage til dens oprindelige udseende eller at fastfryse nuværende forhold .." og at der skulle udarbejdes tegninger af ændringer som Planstyrelsen umiddelbart kunne acceptere "bl.a. vedr. udformning af termoruder etc". Tilladelse til at ombygge til termoruder er siden givet rent administrativt indtil SB/KuAS nu har sagt stop!

Stop for termoruder
DetSærlige Bygningssyn (SB) har meddelt, at ".. udformningen med to lag glas bør opretholdes og ikke erstattes med termoruder... " og "tilsvarende bør opbygningen af de faste vinduer i værelsesfløjen opretholdes". Kulturarvsstyrelsen (KuAS) har derfor ladet udarbejde en rapport med forslag til hængsling af de koblede rammer for at gøre vinduespudsningen sikker. Rapporten og forslaget er udarbejdet af KuAS arkitekt Thomas Kampmann og den blev forelagt på møde mellem KuAS og BYGNudv 16.11.04.

Kun sikkerhed gælder
BYGNudv har ikke kunnet stille noget op overfor dette holdningsskift. Alle hensyn er diskuteret, herunder varmeisolering, dugproblemer, glastyper, udseende, pudsebesvær og en oplysning om at vindues pudsere har nægtet at pudse under de nuv. forhold. Det eneste som er taget til følge er hensynet til sikkerheden, og derfor skal der findes en løsning med pudsebeslag som foreslået i KuAS-rapporten.

Prøver skal udføres
På den baggrund besluttede mødet 16/11 at et gennemføre forsøg med hængsling af de koblede rammer, dels ét sæt udvendige og dels ét sæt indvendige.

Et tilbud på hængsling af et sæt indv. rammer er oplyst til 10.000 og prisen for et sæt udv. rammer er anslået til ikke over 20.000. KuAS har stillet os i udsigt at ville dække 75% af omkostningerne til forsøgene samt at retablere vinduerne, hvis den foreslåede løsning ikke er anvendelig.

BYGNudv skal finde frivillige til forsøget, og tilsagnet fra KuAS skal bekræftes før arbejdet sættes igang.

Frivillige til forsøget
For at fremme sagen efterlyste BYGNudv allerede i december frivillige til forsøget sammen med et tilbud om at Ejerlauget betaler de resterende 25% (max 7.500), og efter fristens udløb er der truffet aftale m.CP15(udv-)&CP31 (indv). Dette er meddelt KuAS sammen med et forslag om at kriteriet for forsøgets positive udfald skal være Arbejdstilsynets godkendelse.
BYGNudv afventer nu startskud fra KuAS, således at usikkerheden om vinduerne (spec. det store vinduesparti) kan blive afklaret.

Alternativ: 2 mand
Til fuld forståelse af forløbet hører, at CP43 som den første fik tilbud om at indgå i forsøget. CP43 har nemlig i lang tid har haft ansøgning liggende om ombygning af vinduespartiet til termoruder således som det hidtil har været tilladt. - Men CP43 afslog tilbudet efter at have forhørt sig hos en lokal vinduespudser om, hvad betingelsen ville være, hvis han skulle pudse de koblede rammer.
Svaret var:2 mand! - og som CP43 anfører, er det rimeligt at mene, at den merudgift må være fradragsberettiget, idet den skyldes krav fra fredningsmyndigheder.

BYGNudvs forslag
Endelig skal det nævnes at BYGNudv undervejs i forløbet har foreslået en alternativ og henholdende strategi jvf. RomerNyt-22. Det er sket under hensyn til de mange usikkerheder og romernes forståelige modvilje mod at acceptere skift i den hidtil gældende praksis.
BYGNudv foreslår at termoruder godkendes indtil videre, men på en sådan måde at konstruktionen senere kan føres tilbage til det oprindelige, hvis fredningen for alvor lægger sig fast på dette bevaringshensyn.
En sådan fremgangsmåde vil skabe ro om sagen, og den kan evt. blive resultatet hvis de aktuelle forsøg falder uheldigt ud.

Det afgørende er, at Ejerlauget får rene linier.

Som situationen er lige nu er Vedligeholdelsesvejledningen sat ud af spil på væsentlige punkter, og det er ikke muligt at vejlede hverken nye eller gamle romere på rimelig måde.

BYGNudv/ØrnV-JJ

ROMERLIV XIV ..... Jytte & Erik Johansen (HD11) fortæller

En beretning fra en tid, hvor der var rigtigt mange børn i Romerhusene

Vi flyttede ind i vores hus HD11 i okt. 1959 - en måned før Lars-Bo's fødsel. Der var ingen mur ud mod søen, men kun en lav kant med tagsten på. Vi var nervøse for børnene, da søen var uden hegn om og byggede derfor ret hurtigt en lille mur op. Senere fik vi den gjort højere.

På Holger Drachmannsvej var der kun huse i den ene side - de ulige numre. De lige numre blev bygget efter vi var flyttet ind, så vi boede nærmest på en byggeplads. Vejen var et pløret ælte. Håndværkerne lagde forskallingsbrædder ud, som vi kunne gå på, men det var ikke let med barnevognen, som måtte vippes op på siden på to hjul og derefter balanceres ud til hjørnet mod Gurrevej. Jeg havde anskaffet et par overtræksgalocher, som jeg tog udenpå skoene ud til Gurrevej. Her gemte jeg dem under en busk, og således kunne jeg spadsere til byen med rene sko på.

I gården havde håndværkerne efterladt et par bunker af ler og muld, og så var det op til os at få skik på haven. Vi købte en kæmpestor brønd-ring, som vi trillede ind gennem carporten. Den blev væltet om og fyldt med sand til børnene, som havde meget glæde af den i nogle år. Da vi efter nogle år ikke ville have den mere, var det et problem, hvordan vi skulle komme af med den. Løsningen blev at vi gravede den ned. Vi gravede udenom den indtil d
en forsvandt længere og længere ned og til sidst var helt begravet. Den ligger der endnu.

Som supplement til det store fællesareal indrettede vi, da børnene Merete og Lars-Bo blev lidt større, en trediedel af haven til skrammellege plads. Pladsen var omgivet af et hegn af vandrette rafter, som børnene kunne klatre i. Bunden var dækket af strandsand, og på Wibroe købte vi et antal ølkasser som de kunne bygge huler af. Nabobørnene kunne gå ind gennem garagen og direkte ind på legepladsen, og så var resten op til fantasien.

På grund af reglen om indtægtsbegrænsning ved indflytning i husene, var der mange hjemmegående husmødre i de første år, og derfor også mange børn hjemme om dagen. Mange af disse børn legede her hos os. - Senere, da der ikke mere var brug for legepladsen sløjfede vi den og indrettede vores gårdhave.

I mange år havde vi en tysk mulat-feriedreng på ferie hos os i 6 uger i sommerferien. Et par år var der også tyske mulat-feriedrenge hos et par andre naboer, og alle legede her hos os sammen med vore egne børn og alle naboernes børn. Senere adopterede vi Oliver, en 6-årig mulatdreng, som hurtigt blev en del af familien her.

Da Lars-Bo skulle i skole i midten af 1960'erne var vi kommet til at høre til skolen på Rønnebær Allé. Det år var der 10 romerbørn, som skulle begynde skolen i første klasse, og de kom alle til at gå i samme klasse. På det tidspunkt var der ingen trafiklys på Kongevejen, og Kommunen havde ikke råd til at lave lysregulering men valgte i stedet for at bygge en gangtunnel. Den var ikke færdig, da børnene skulle begynde i skolen. Forældrene var nervøse for at lade de små børn gå over den stærkt trafikerede Kongevej, og 'romer-mødrene' blev derfor enige om at lave en følgeordning, så man skiftedes til at følge børnene til og fra skole i en periode, indtil tunellen var færdig.

Med 3 børn i familien blev der snart for lidt plads hos os, og vi valgte derfor at bygge ud i begge ender af huset, så børnene kunne få hver et værelse. - Da børnene var fløjet fra reden fik vi god plads til at nyde vores otium og forskellige interesser.

Jytte og Erik HD11

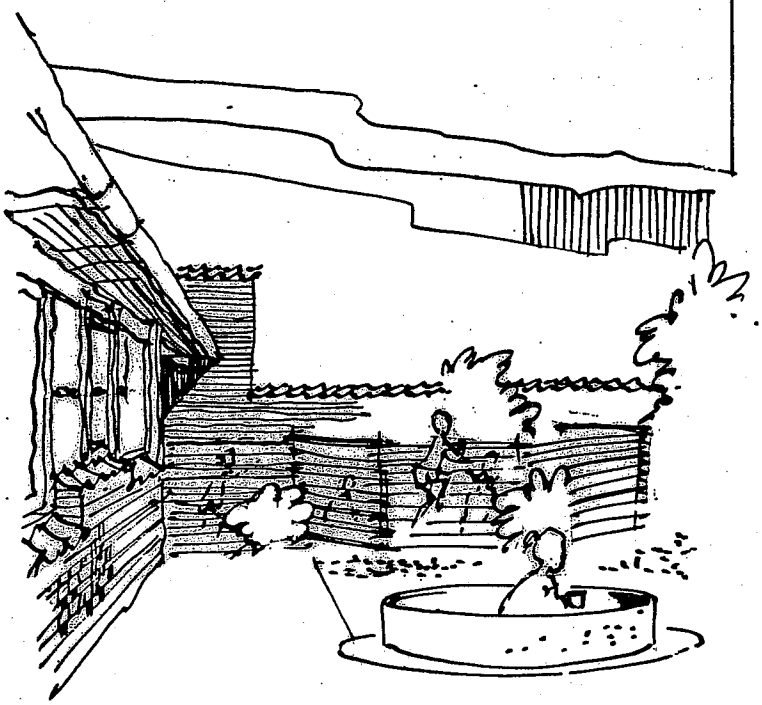

ROMERLIV XV ..... Interview med Gitte Sørensen (tidl. CP45)

Gitte og Leif Sørensen hører til romernes første generation. I 1959 flyttede de ind i CP45 med deres 3 børn - Michael, Stine og Mette , og her boede Gitte Sørensen indtil 1984. Leif var med i det første Grønne Udvalg og senere var Gitte aktiv i adskillige udvalg og i bestyrelsen.

"Vi startede med en lejlighed i Fortunbyen," fortæller Gitte Sørensen, "men vi flyttede til et lejet hus på Søllerødgårdsvej da vi fik børn. Siden købte vi en grund ud mod fredede arealer i Farum og flyttede hjem til mine forældre og boede dér, medens vi arbejdede på at få opført et Johan Christensen-hus på grunden. Vi regnede med et af de såkaldt 'store statslån' (kap.5), men de blev pludseligt kappet væk ved politisk beslutning, og så var vi på herrens mark."

"I den situation faldt vi over en artikel om Romerhusene, og vi tog til Helsingør for at se byggeriet. Vi gik fra stationen og fandt umiddelbart den del af Helsingør temmelig kedelig fordi vi havde sat næsen op efter 'natur'. Inde i bebyggelsen var alt imid-lertid anderledes og dengang var der tilmed udsigt helt til Øresund. - Her skulle det være.

Udbetalingen klarede vi med et par tusinde, som vi havde sparet op i byggegrunden i Farum, og med Leifs indtægt som repræsentant for Barfoed Papir og min som teknisk tegner var vi desuden berettiget til de eftertragtede, billige statslån (kap.4/red) som blev givet til husbyggere med indtægt under sygekassegrænsen. - De første to år lejede vi forøvrigt huset for 127 kr pr md indtil byggeregnskabet var afsluttet og prioriteringen gennemført, og på det tidspunkt var huset allerede så meget mere værd, at vi uden videre kunne låne det fornødne i banken."

"Vi anlagde gårdhaven med klinker og bede og en grill i en gammel stegegryde på en muret plint. Aftensolen faldt ind på vores vestvendte terrasse, og vi havde et stort regnvandskar, hvor jeg selv tog bad ind imellem. - Michael og Stine startede straks i Gurrevejens Skole, medens Mette, som var 5 år yngre, begyndte i Lilleskolen da den startede i tre romerhuse i efteråret 1962. Hun begyndte i børnehaveklassen i Kielland-Brandts hus (BV3) og flyttede siden med skolen til Fredericiavej."

"Tiden i Romerhusene var præget af energi og mange aktiviteter. For vores vedkommende begyndte det med at JørgenStjerngren /CP47 købte nogle træer og bankede på for at få hjælp til at plante dem, - han var nemlig ikke særlig praktisk selv. Siden skulle hele området plantes til, og nogen skaffede unge træer fra skoven. - Leif indgik i det første Grønne Udvalg sammen m.Helge Hjertholm (HD10&ansat hos Utzon). De lavede en detaljeret beplantningsplan for hele området efter Utzons anvisninger, og Helge sad utallige gange i vores have for at snakke om tingene. Stier blev anlagt, hvor romerne kunne blive enige om det. I 'Lunken' og 'Gryden' blev der ikke anlagt nogen og heller ikke på 'Havremarken' fordi nogle af de nærmestboende var imod det. Stierne ligger endnu stort set hvor de i sin tid blev anlagt. - Professortrappen blev lavet senere, dvs. efter 1968, hvor Martin Johansen overtog HD10 efter Helge Hjertholm. Martin og flere andre var trillet rundt på lerskrænten, når de skulle den vej til bussen, og så blev trappen lavet. Martin var professor, deraf navnet på trappen."

"Der var hele tiden noget igang," husker Gitte Sørensen," - for dels var vi unge og dels var det en tid, hvor der blev eksperimenteret med boliger og livsformer og meget andet uden at vi egentlig tænkte på det som eksperimenter, - vi gjorde det bare.Samtidig skulle vi jo allesammen passe vores arbejde. Naturligvis var der romere som ønskede at leve mere tilbagetrukket og selvfølgelig kunne der opstå problemer når så mange skulle blive enige om så meget, men oftest var det blot noget, man kunne more sig over.Hyldested/ KV91 holdt ged,og Jacob K-B (BV3) gik rundt på bakken og spillede sækkepibe fordi det foregik bedst i detfri. Styrmand-Dahl(HD8) rasede over turisterne og det virkede særligt skræmmende når han samtidig gik med bøsse for at skyde råger på Montebello. Professoren(HD10) havde sin helt egen mening om vild natur, hvorimod andre ønskede en vis orden. Rue(CP49) malede sin garageport gul, og det gjorde naboen så forbandet at han malede sin port 2-farvet for at genere Rue, som var den eneste der rigtigt kunne se porten!! - - og så var der situationer, som dengang en romer satte sin rhodendendron uden for huset for at lægge gårdhaven om, og genboen havde fjernet den som affald før han nåede at hente den ind igen"

"Der var mere vinter dengang. Det var herlige dage når søen blev åbnet for skøjteløb. Og en helt stor begivenhed var da Per Iversen fik Akademiets guldmedalje foret arkitektprojekt som mange romere havde

(Gitte Sørensen forts) .....

hjulpet med at færdiggøre. Det blev fejret med karneval på isen og blus hele vejen rundt om Søen.Per Iversen boede forøvrigt i 'prøvehuset' (CP51), som han skulle vise for gæster, men ofte viste han mit frem i stedet, fordi han havde gang i for meget derhjemme, - så lå der en hilsen fra ham, når jeg kom hjem fra mit arbejde."

I 1968 blev Gitte alene med sine tre børn efter en skilsmisse. - "I den situation var Romerhusene et godt sted at bo," husker Gitte. "Her var altid noget igang som man kunne tage fat i, og det gjorde jeg så. - Til min 50-års fødselsdag i 1976 fik jeg en sav med påbud om at 'huske at spørge bestyrelsen' før jeg tyndede ud!" -

I 1974 flyttede arkitekt Michael Sten Johnsen fra BV2 uden straks at sælge huset. I stedet blev det lejet af en kreds af romerne som fælleshus. Gitte husker det som en herlig tid med arrangementer og samvær. "Mødre mødtes med de små, og de større børn kom efter skole, - og så lavede vi store fællesspisninger, sådan som man siden så det i bofællesskaberne. -
Andre gange var det dejligt uformelt at gå med hinanden hjem at spise istedet for at der skulle inviteres."

Ejerlauget blev oprettet ved stiftende generalforsamling i 1962. "Mikkelsen/HV15 var Ejerlaugets første formand,"husker Gitte Sørensen. "Han var noget ældre end os andre og mere etableret, og han havde formentlig det overblik, der skulle til. - Siden hen kom der en lang række bestyrelser og formænd og en stribe generalforsamlinger, hvor bølgerne gik højt men stilen blev holdt når ejerlaugets to advokater Stjerngren/CP47 og Sundtorp/CP59 tiltalte hinanden 'ærede medlem' og skiftedes til at lede møderne."

I tidens løb har Gitte selv siddet i bestyrelsen i flere omgange og i en periode 1980-81 var hun selv formand. . "Det var dengang vi indførte den gode frokost på arbejdsweekenderne, og vi startede forhandlinger med kommunen om at få fjernvarme ind, - -
og så tror jeg forresten at jeg er den eneste formand, der har aflagt beretning på vers," slutter Gitte Sørensen som gik på efterløn i 1984 og flyttede til Hellebæk.

I dag bor Gitte Sørensen på Grønnehavevej i en lejlighed med udsigt over Øresund.
/jj

FORMANDs BERETNING 1981

En kort beretning om året der gik.

Et Velkommen til alle, særligt de nye,
der er kommet til denne smukke by.

Aldrig har der været så meget vand i Søen,
og ganske forsvundet er Øen,
den dukker vel op igen,
ellers må vi atter fylde på den.

Der har været Store Bededagsbål
og der har været weekend:
med skovl og spade drog man ud
og frokost i det grønne var dagenes clou.

Midsommerfest under store presenninger
med bål og lugt af lam på grill,
jeg rose vil i fine vendinger.

En weekend til med sav og bål,
vi fik på mange ting gjort kål.
Vi tak er skyldig til alle der så fyldig
en indsats gjorde af de meget store.

Et fjernvarmemøde har givet resultat,
i 82 har de lovet et nyt,
og sådan går det år efter år
indtil gassen op til vor lille by når.

Et spørgsmål om containerplads har løst sig selv,
kommunen fandt den sag for dyr,
nu håber jeg, man klare kan den ny
og få den under styr.

Jeg slutte vil med fastelavn,
hvor boller og tønder har gort sin gavn
og takker for drinks i den lille bar,
hvor næsen bliver varm og stemningen er rar.

En tak til bestyrelsen, der nu går af
og velkommen til dem, der nu vil ta' fra.

Gitte Sørensen 27/4.1981

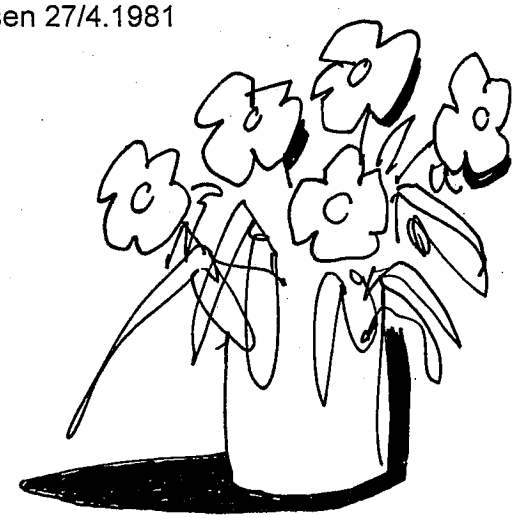

NORSK PHD-AFHANDLING .....

Birthe Appelrod/Peter Hansen (CP43) har bistået en norsk phd-doktorant - Gretter - med oplysninger til en afhandling om: 'DEN GODE BOLIG - fagfolks opfattelse af boligkvalitet gennem 50 år'. Her gengives et uddrag

Et af planlæggernes svar på 60-tallets udfordringer var atriumhuset. Bygningstypen havde netop de egenskaber, som blev anset for væsentlige: Den tillod højere tæthed i småhusbebyggelsen, den indebar klar adskillelse mellem en fælles og en privat sfære med et udeareal fuldstændig skærmet mod omgivelserne, og bygningen fremstod i klar kontrast til landskabet.
Atriumhuset kom fra Danmark. Danskerne havde i 1950-tallet gennemført flere projekter med atriumhuse og andre former for 'gårdhavehuse'. Den mest omtalte bebyggelse i norsk fagpresse var arkitekt Jørn Utzons bebyggelse ved Helsingør, de såkaldte Kingohusene. Ideen blev undfanget i en boligkonkurrence i Skåne i 1954, hvor hensigten udtrykkeligt var at skabe en ny boligtype. Fire-fem år senere fik Utzon realiseret projektet på den danske side af Sundet.

Utzons projekt fik stor betydning i danske og norsk boligdebat. Argumenterne for den nye hustype gik i to retninger: Atriumhuset åbnede for en friere livsform, - og det muliggjorde en økonomisering med grundareal og infrastruktur. Disse hensyn var aktuelle i den danske boligdebat og blev det efterhånden også i den norske.

Ved præsentationen af Kingohusene udtalte en kommentator dødsdommen over bloklejlighederne og at "et differentieret ude-indeliv i forbindelse med boligen er vokset frem med enorm styrke i overensstemmelse med en ny fysisk ramme". Det var den individuelle udfoldelse i familielivet, det drejede sig om. Den havde haft urimeligt trange forhold i 50-tallets bloklejligheder. I et gårdhavehus kunne alle slags aktiviteter få plads uden at naboerne kunne overvåge dem eller ville blive forstyrret.

Med hensyn til arealressurser og økonomi var synspunktet at vi står i fare for at miste landbrugsjorden efterhånden som befolkningstallet stiger. Det Utzon havde klaret var "at bygge småhuse uden at miste landskabet'. Det frapperende var, at den effektive udnyttelse ikke gik ud over brugsværdien, og desuden blev vejføring pga. koncentrationen reduceret til et minimum.

Det private uderum var atriumhusets særkende, og det blev behandlet både i forskning og projektomtaler. Det store spørgsmål var at afklare en funktionsduelig størrelse og udformning af uderummet for en nordisk bolig.

Studierne blev udført systematisk og grundigt. Det slående var dog en mindre eller manglende interesse for boligbebyggelsens fælles anliggender.

(forkortet af red)

SKUR eller ??

På Julemødet 25.nov skulle navnet afgøres på Romerhusenes depot-redskabsrum mm.
Indsendte forslag var: 'MAGASINET', 'TEGL SKURET' - og 'KULTUR-ARVSFORSTYRRELSEN' men konkurrencen var i nogen grad rendt overende af det faktum, at 'MAGASINET' allerede har sneget sig ind i den sidste revision af Den grønne Plan.

Under disse særlige omstændigheder blev den salomoniske løsning at præmiere alle 3 forslags stillere og lade tiden vise, hvilket navn som vinder hævd.

Hver af forslagsstillerne fik et JULEHJERTE & en ÅRGANGSØL

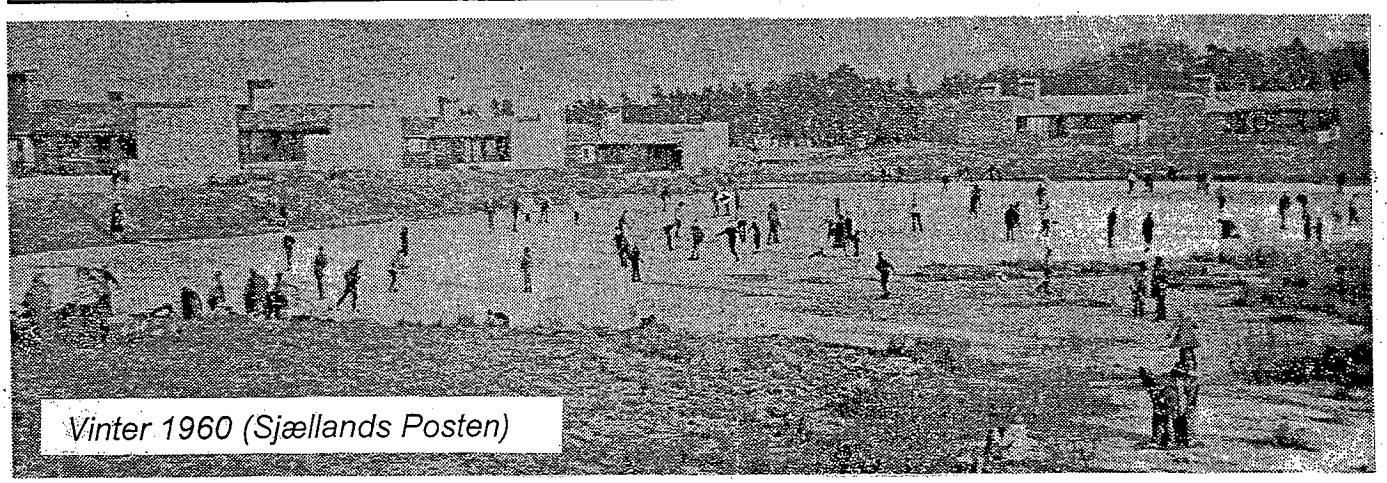

Vinter 1960 (Sjællands Posten)

INDHOLD

Efter Stormen	01
Erik Skov	02
Refleksion eft. møde	02
Julemødet~vildskab	03
Senest om vinduer	05
Romerliv XIV: Jytte&ErikJohansen	06
RomerLiv XV: Gitte Sørensen	07
Gittes beretning	08
Norsk PHD	09
'Skuret' eller ?	09
Vinterbillede 1960	09
Utzon-bøger	10
Besøgende	10
Fastelavn	10
Kalender	10

KALENDER

Søndag 6/02.2005
Fastelavn

Lø-sø 26-27.2.2005
Beskæreweekend

Lø-sø 30/4-1/5 05
Arbejdsweekend
(HV står for frokost)

Onsd. 25/05.2005
Generalforsamling

Lørdag 11/6 2005
Rivegilde

Torsdag 23/6 2005
Sankt Hans aften

RomerNyt-redaktion
JørgenJørgensn HD3
Næste nummer kommer primo maj
Evt. indlæg bedes aftalt med red. senest 15. april

UTZONBØGER

Så kom 'Utzonbogen' fra Bløndals forlag.

Bogen er nr.1 i en serie 'logbøger'. Den handler om Utzons 'Gårdhuse'.

Andre bøger i serien er udkommet eller udkommer senere. De handler om 'Byggesystemer', 'To huse på Mallorca', 'Kirken i Bagsværd', 'Sydney' oa.

Disse bøger er imidlertid ikke kommet alene. Arkitektens Forlag har udgivet en bog om 'Utzons egne huse' og forlaget har et 'Utzon-bibliotek' på beddingen. Og endelig har udgiveren bag tidsskriftet Living Architecture udgivet en engelsksproget 'Utzons houses' (forlaget har bl.a. omdelt brochuren her i bebyggelsen).

Efter forslag fra nogle romere blev bogen om gårdhusene indkøbt fælles og med rabat. Det var der 20 romere, som benyttede sig af.

I den forbindelse kan det oplyses, at undertegnede endnu er i besiddelse af et **rabateksemplar** som kan fås for **kr 400**, hvis en eller anden romer ikke nåede at komme med på holdet.

JJ/HD3 tlf 4921 7015

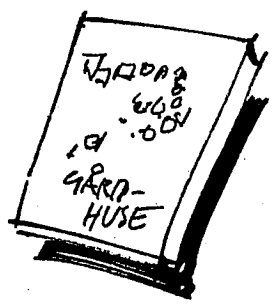

BESØGENDE .....

I Romerhusene medførte Utzon-udstillingen i sagens natur en del flere besøgende end sædvanligt, - dog ikke så mange, at det på nogen måde har medført problemer.
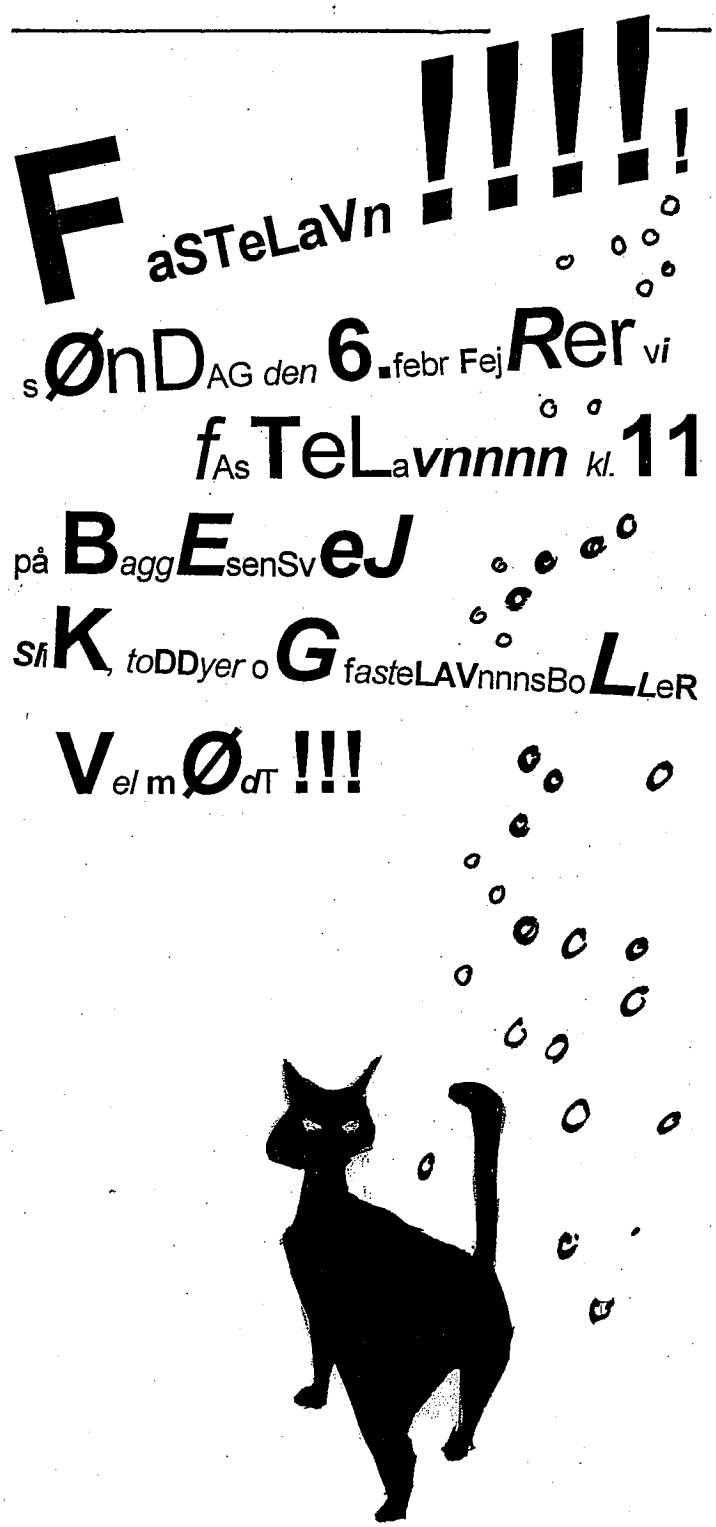
En særlig kategori er nogle amerikanske udvekslingsstuderende som DIS afholder kurser for. Disse studerende kommer efterhånden fast 2 gange om året. - Sidste gang drejede det sig om i alt 85 studerende.
Ret imponerende i grunden, men søde og interesserede var de.